

Precocitat centenària

Va ser el 19 de juliol de l'any 1924. Per tant, el 19 de juliol d'enguany en farà cent que Josep Maria Planes va publicar el seu primer article signat. El dia anterior havia mort el gran poeta i dramaturg Àngel Guimerà al carrer Petritxol de Barcelona i el jove manresà, que aleshores tenia només disset anys, li va retre el seu particular homenatge a les pàgines del diari *El Pla de Bages* amb l'article «Guimerà, figura popular».

Naturalment, no és el millor article que va escriure Planes en la seva trajectòria periodística, però ja apunta maneres i, de fet, deixa entreveure l'estil esmolat i espurnejant que va fer dels seus articles, dels seus reportatges i de les seves cròniques noctàmbules, peces a mig camí entre el periodisme informatiu i el geni literari. Hi comença destacant la popularitat de Guimerà («La figura de don Àngel, eternament vestit de negre, amb el seu barret fort, la blanca barba, alt i molt encorbat, com no podent aguantar el pes de tanta glòria, era coneguda per tothom») per, tot seguit, recrear el darrer cop que l'havia vist, a la plaça del Pi, i la reacció devota que tenia tothom quan el veien passar.

Es fa estrany que, amb la sensació que fa quatre dies commemoràvem el centenari del naixement de Josep Maria Planes, ja estiguem parlant del centenari del seu primer article. Com quan a casa, un bon dia, entra un ganàpia per la porta i penses que fa no res aquell tros d'home era una criatura de bolquers. En el cas de Planes, això s'explica per dos motius: perquè el temps passa volant i perquè va ser un escriptor precoç. Era com si tingués pressa per deixar ràpidament petjada, com si sabés que només li quedaven dotze anys per escriure i publicar, i sentís la necessitat de començar aviat, als disset anys. Quan, l'agost del 36, el van assassinar, només en tenia vint-i-nou, però deixava com a llegat un llibre extraordinari (*Nits de Barcelona*) i un gran nombre d'articles i reportatges dels quals encara podem gaudir a través del reculls publicats per Proa (*Planes d'esports*, *Els gàngsters de Barcelona*) o de l'espai web [memoria.cat/josep-maria-planes/](https://www.elpou.cat/josep-maria-planes/).